

ÎNCHEIERE

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând cererea Societății pe Acțiuni „Pan Com” privind strămutarea cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Crețu și Eduard Crețu împotriva Societății pe Acțiuni „Pan Com”, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, Direcția autorizare și disciplină în construcții, Pretura sectorului Rîșcani, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul cadastru, Societatea cu Răspundere Limitată „Edlen” cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, recunoașterea acțiunilor ca fiind abuzive de efectuare a lucrărilor de construcție și edificare neautorizată a imobilelor, sistarea necondiționată a lucrărilor de construcție, demolarea din cont propriu a construcțiilor neautorizat edificate, interzicerea eliberării unei noi autorizații pentru reconstrucția imobilelor sau prelungirea autorizației de construire, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată de la Curtea de Apel Chișinău la altă instanță egală în grad,

constată:

La 13 martie 2020 Elena Crețu și Eduard Crețu au depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Pan Com”, intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, Direcția autorizare și disciplină în construcții, Pretura sect. Rîșcani, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, SA „Apă-Canal Chișinău”, IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul cadastru, SRL „Edlen”, prin care au solicitat obligarea SA „Pan Com” de a nu crea obstacole în exercitarea dreptului de proprietate, posesie, dispoziție și folosință asupra imobilelor cu numerele cadastrale xxxxx și xxxxx, situate în mun. Chișinău, str. xxxxx, recunoașterea ca fiind abuzive acțiunile SA „Pan Com” de efectuare a lucrărilor de construcție și edificare neautorizată la imobilele cu numerele cadastrale xxxxx, xxxxx și xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx, sistarea (stoparea) necondiționată a lucrărilor de construcție de către SA „Pan Com” la construcțiile neautorizate, obligarea SA „Pan Com” să demoleze din cont propriu construcțiile neautorizate, interzicerea Primăriei mun. Chișinău de a elibera SA „Pan Com” a unei noi autorizații de construire pentru

reconstrucția imobilelor cu numere cadastrale xxxxx, xxxxx și xxxxx din mun. Chișinău, str. xxxxx sau prelungirea autorizației de construire nr. 389-c/18 din 19 iulie 2018, încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din taxa de stat în sumă de 150 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 de lei.

Prin hotărârea din data de 24 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Crețu și Eduard Crețu împotriva SA „Pan Com”, intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, Direcția autorizare și disciplină în construcții, Pretura sect. Rîșcani, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, SA „Apă-Canal Chișinău”, IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul cadastru, SRL „Edlen” cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, recunoașterea acțiunilor ca fiind abuzive de efectuare a lucrărilor de construcție și edificare neautorizată a imobilelor, sistarea necondiționată a lucrărilor de construcție, demolarea din cont propriu a construcțiilor neautorizat edificate, interzicerea eliberării unei noi autorizații pentru reconstrucția imobilelor sau prelungirea autorizației de construire, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel de către Elena Crețu, reprezentată de avocatul Igor Isac și de către Primăria mun. Chișinău.

Potrivit fișei de repartizare a dosarului la 21 aprilie 2022 cauza a fost repartizată judecătorului Curții de Apel Chișinău, Olga Cojocaru, care face parte din completul de judecători în componența magistraților Ana Panov și Marina Anton.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 26 mai 2022 a acceptat spre examinare cererile de apel depuse de către Elena Crețu și Primăria mun. Chișinău și a intentat procedura de apel, fiind stabilită examinarea cererilor de apel pentru data de 20 octombrie 2022 ora 11:00.

La 18 octombrie 2022 SA „Pan Com”, în temeiul art. 43, alin. (2), lit. f) din Codul de procedură civilă, a depus cerere privind strămutarea cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Crețu și Eduard Crețu împotriva SA „Pan Com”, intervenienți accesorii Primăria mun. Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, Direcția autorizare și disciplină în construcții, Pretura sect. Rîșcani, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, SA „Apă-Canal Chișinău”, IP „Agenția Servicii Publice”, Departamentul cadastru, SRL „Edlen” cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, recunoașterea acțiunilor ca fiind abuzive de efectuare a lucrărilor de construcție și edificare neautorizată a imobilelor, sistarea necondiționată a lucrărilor de construcție, demolarea din cont propriu a construcțiilor neautorizat edificate, interzicerea eliberării unei noi autorizații pentru reconstrucția imobilelor sau prelungirea autorizației de construire, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată de la Curtea de Apel Chișinău la altă instanță egală în grad.

În susținerea cererii de strămutare a menționat că acțiunea a fost intentată de către Eduard Crețu, care este președintele Asociației de fotbal de plajă din Moldova, iar judecătorii Curții de Apel Chișinău fac parte și joacă în cadrul

Federației Sportive de fotbal de plajă, în calitate de jucători amatori. Astfel, în opinia administratorului SA „Pan Com” acest fapt pune sub îndoială imparțialitatea tuturor judecătorilor Curții de Apel Chișinău.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge cererea SA „Pan Com” privind strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 43, alin. (2), lit. f) din Codul de procedură civilă instanța strămută cauza la o altă instanță dacă există bănuiele că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

Aliniatul 4 al aceluiași articol prevede că strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin. (2), lit. d), e), f) și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară, a cărei încheiere nu se supune niciunei căi de atac.

SA „Pan Com” la 18 octombrie 2022 a depus cerere privind strămutarea cauzei civile, în ordine de apel, la o altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău.

Verificând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele invocate în cererea de strămutare și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că argumentele invocate de către SA „Pan Com” ca temei de strămutare a cauzei de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad, sunt vădit neîntemeiate și declarative. În condițiile speței aceste argumente nu și-au găsit confirmare, fiind doar la nivel de suspiciuni de imparțialitate a întregului corp judecătoresc al Curții de Apel Chișinău, fără a indica motivele de fapt și de drept, pe care se întemeiază suspiciunea, cu anexarea probelor concludente și pertinente, ce justifică acest fapt.

La aspectul dat, urmează a fi notat că în vederea asigurării dreptului participanților la proces la o instanță de judecată imparțială, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, legiuitorul a prevăzut la art. 50, art. 52 și art. 56 din Codul de procedură civilă dreptul participanților la proces de a înainta cerere de recuzare în baza temeiurilor prevăzute la art. 50 din același cod. Numai în situația când din motivul recuzării și/sau abținerii mai multor judecători ai Curții de Apel Chișinău, substituirea judecătorilor ar deveni imposibilă, instanța ierarhic superioară ar avea dreptul să strămute prezenta cauză la o altă instanță egală în grad, situație ce în prezent nu se atestă.

În acest sens, Colegiul reține prevederile art. 2.5 din Principiile de la Bangalore, care stipulează că judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul

procesului.

În hotărârea pe cauza Kyprianou împotriva Cypru (73797/01, 15 decembrie 2005, § 121), Curtea a rezumat principiile care reies din jurisprudența sa cu privire la imparțialitatea instanței judecătorești după cum urmează: Curtea reiterează, în primul rând, că într-o societate democratică este de o importanță fundamentală ca instanțele judecătorești să inspire încredere populației și, în primul rând, acuzatului, în cazul procedurilor penale. În acest sens, articolul 6 cere instanței, care cade sub incidența sa, să fie imparțială. Imparțialitatea, în mod normal, denotă absența prejudecății sau părtinirii, existența sau absența acesteia putând fi probată în diferite moduri.

Astfel, Curtea în cauza Piersack împotriva Belgiei (1 octombrie 1982, § 427) face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea cauza Grieses împotriva Marii Britanii, 16 decembrie 2003, 57067/00).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii acelui complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea cauza Castillo Algar împotriva Spaniei și cauza Morel împotriva Franței). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea cauza Ferrantelli and Santangelo împotriva Italiei și cauza Wettstein împotriva Elveției).

În cauza Micallef împotriva Maltei, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

În acest sens, se reține că, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a susținut întotdeauna că a aplicat demersul subiectiv potrivit căruia „un magistrat este considerat imparțial până la proba contrariului” (cauza Le Compte, Van Leuven și De Meyere împotriva Belgiei, § 58).

Raportând aserțiunile expuse supra condițiilor din speță și argumentelor formulate în susținerea solicitării de a strămuta cauza, Colegiul constată din lucrările dosarului că completul de judecată, căruia i-a fost repartizată prezenta cauză spre examinare în ordine de apel, nu a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale.

În aceste circumstanțe Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că argumentele invocate în susținerea cererii cu privire la strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chișinău, la o altă instanță egală în grad nu se încadrează în prevederile art. 43, alin. (2), lit. f) din Codul de procedură civilă. SA „Pan Com” nu a exemplificat

împrejurările de ordin obiectiv sau subiectiv ce ar furniza concluzii cu privire la prezența prejudecății judecătorilor Curții de Apel Chișinău, având în vedere că, în spiritul CEDO, orice bănuială de imparțialitate urmează să fie obiectiv justificată. Suspiciunile declarative nu pot servi drept temei de strămutare a cauzei la o altă instanță de judecată egală în grad pentru judecarea cauzei. Respectiv, SA „Pan Com” nu a demonstrat că există fapte verificabile care pot pune la îndoială imparțialitatea tuturor judecătorilor Curții de Apel Chișinău.

Din considerentele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea SA „Pan Com” cu privire la strămutarea cauzei de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad.

În conformitate cu prevederile art. 43, alin. (2), lit. f) și alin. (4), art. 269-270 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea Societății pe Acțiuni „Pan Com” cu privire la strămutarea de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță egală în grad pentru examinarea în ordine de apel a cauzei civile intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Crețu și Eduard Crețu împotriva Societății pe Acțiuni „Pan Com”, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, Direcția autorizare și disciplină în construcții, Pretura sectorului Rîșcani, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul cadastru, Societatea cu Răspundere Limitată „Edlen” cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, recunoașterea acțiunilor ca fiind abuzive de efectuare a lucrărilor de construcție și edificare neautorizată a imobilelor, sistarea necondiționată a lucrărilor de construcție, demolarea din cont propriu a construcțiilor neautorizat edificate, interzicerea eliberării unei noi autorizații pentru reconstrucția imobilelor sau prelungirea autorizației de construire, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

Cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Elena Crețu și Eduard Crețu împotriva Societății pe Acțiuni „Pan Com”, intervenienți accesorii Primăria municipiului Chișinău, Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare, Direcția autorizare și disciplină în construcții, Pretura sectorului Rîșcani, Agenția pentru Supraveghere Tehnică, Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul cadastru, Societatea cu Răspundere Limitată „Edlen” cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea dreptului de proprietate, recunoașterea acțiunilor ca fiind abuzive de efectuare a lucrărilor de construcție și edificare neautorizată a imobilelor, sistarea necondiționată a lucrărilor de construcție, demolarea din cont propriu a construcțiilor neautorizat edificate, interzicerea eliberării unei noi autorizații pentru reconstrucția imobilelor sau prelungirea autorizației de construire, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată se restituie Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Maria Ghervas